

ERDELYI ÉLET

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Georg Alexander

A „Velencei kaland” című németül beszélő énekesvígjáték keretében személyesen vendégszerepel e hó 29, 30, 31-én a Central-mozgóban

Politika. Társadalom. Közgazdaság. Művészet. Technika
Utazás, üdülés. Divat. Foto. Sport. Kozmetika
Mosolyország stb. stb.
Képes színház- és filmélet

A CORSO-MOZI MŰSORÁBÓL

Őnagysága kimenőzik

Nagyon kedves történet, egy asszonyról, akit elhanyagol az ura, aki emiatti elkeseredésében romantikus kalandba bonyolódik, de a végzetes konzekvenciák kirobbanása előtt elsimulnak a tornyosodó hullámok és a történet szerencsés és megnyugtató nyugvóponttra ér. Szokatlanul sikerült a'kotás. Liane Haid a főszereplője a filmnek, nem lehet édesebbet, bájosabbat képzelni. Az utóbbi idők egyik legszebb filmje az Őnagysága kimenőzik. A képek világosak, tiszták, a hangleadás nagyszerű.

Párizs fantomja

Gaston Leroux világhírű kalandorregényéből készült. A film eltekintve a scenárium igen ügyes felépítéstől és hajszálpontosan illeszkedő poentirozásától, azért is kedvező bírálatot érdemel, mert John Gilbertnek, ennek a kitűnő filmszínésznek igen széles skálán ad alkalmat arra, hogy emberábrázoló képességeit minden oldalról csillogtassa.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Hozza rendbe az autóját!

Autófelszerelések legolcsóbb beszerzési helye:

„Universal autó” HERZFELD BÉLA

Arad, Piața Avram Iancu 4, — Goodrich gummik képviselete

Színházi, estélyi ruhákat fest, vegyileg tisztít

K N A P P gőz- és villanyerőre berendezett vállalata
volt Weitzer-ucca 11. volt Magyar-ucca 10.

Arad bel- és külvárosában minden igényt kielégítő

magánházak, villák, bérházak

eladók 100.000,— lejtől 6 millió lejig. - MEGBIZOTT!

P E T R Á N Ü G Y N Ö K S É G, ARAD,
Piața Avram Iancu 16. — — — (Szabadság-tér).

Hotel CENTRAL Arad

Központi fűtés! Hideg és meleg víz! Kereskedőknek és utazóknak nagy kedvezmény! TISZTA! CSENDES! OLCSÓ!

A világgazdaság csődjéből a gazdasági erők észszerű átszervezése az egyetlen kivezető ut (Beküldött közlemény harmadik folytatása)

A szervezetlen értékesítés

A világgazdaság és világpiac fiktív fogalmait a legkérlelhetlenebbül detronizálni kell arról a piedesztálról, amelyre egy letűnt gazdasági világrend bajnokai a szakadatlan fiaskók ellenére is felemelték.

Nézzünk egyszer szemébe, tulajdonkép mi is az a világpiac

vagy világgazdaság, amiről olyan sokat beszélnek és amely hivatva volna arra, hogy minden nemzetgazdasági intézkedést, ami egyeseknek egyénileg kedvezőtlen, már születésénél halálra

ítéljen. Ha a nemzetközi árucsereforgalmat a mai teljes anarchikus egyéni kereslet és kínálat formájában szemügyre vesszük, megállapítható, hogy *a legjobban képzett, a legjobb nemzetközi összeköttetésekkel rendelkező komoly kereskedőt bármilyen sarlatán, üzletileg lehetetlenné tehet oktan árleszállításával vagy lelkiismeretlen minőségi differenciáival.* Hogy a háború befejezése óta éppen a nagymultu, szolid, tisztességes kereskedőréteg pusztult el elsősorban, ennek nem utolsó sorban az egyéni ellenőrzés nélküli nemzetközi árucsereforgalom volt az

Rögtön szépít a világhírű
»Margit«-crem
 GEA-KRAYER TIMIȘOARA

oka. Mert ha Bécsben, Prágában vagy Milánóban van egy pár burgonya-, buzz- vagy gyümölcskereskedő és ezt a néhány kereskedőházat mondjuk Romániából néhány komoly kereskedőcégen kívül felkeresi ajánlataival egy sereg alkalmi kereskedő, akkor nemzetgazdasági szempontból az történik, hogy a szervezetlen árukinálás következtében saját értékesítési lehetőségeinket rontjuk, aminek egyenes következménye, hogy az így kinevezett világpiacon árat természetesen az alacsonyabb termelői árak szinylig meg. Meggyőződésünk, hogy ha a komoly szaktereskedők exportszindikátusokba tömörülve kvótáisan részesednének az egyes külföldi piacokon egyeséges áron jelentkező elhelyezési lehetőségben, akkor az ilyen exportszindikátus egyrészt több valószínűséggel tudja a lehető legjobb árat a kivitelre kerülő áruk számára elérni, *másrészt hatásosabban tudják a belföldi termelést a külföldi piac igényeinek megfelelően irányítani.*

Még lehetetlenebb nemzetgazdasági szempontból a behozatalra kerülő áruk mai egényi beszerzésének rendszere. Már maga az a körülmény, hogy az ország egy bizonyos áruszükségletét nem egyszerre nagyobb mennyiségben, hanem többszáz apró tételben szerzi be, a beszerzési árat mindenki számára drágábbá teszi, mint amely ár mellett az nagybani bevásárlás mellett beszerezhető volna. Távol áll tőlünk, hogy hozzá nem értő bürokratikus szervezetek alakítására gondoljunk, épp ellenkezőleg, a nemzetközi árucsereforgalom nemzetgazdasági szempontból való megszervezését csakis a nagy piacismerettel és évtizedes speciális gyakorlati szaktudással rendelkező hivatásos kereskedők szindikalizálása után tartjuk gazdaságosnak.

A nemzetközi fizetési forgalom rendezetlensége

Megdöbentően felületes a kapitalisztikus gazdasági rendszernek csökevényeképp visszamaradt aranyfedezetű valutagzádkodás mai rendszere. Alapvető hibája az ugynevezett *aranyfedezetű pénzrendszernek az a teljes öncélúsága, amellyel függetlenül magát a nemzetgazdaság egyéb gazdasági erőinek mikénti alakulásától, elavult banktechnikai fogásokkal akarja a nemzetközi fizetési forgalom rendszerét fenntartani.* Feleslegesnek tartjuk ehelyütt az aranyvaluta körül folyó elméleti viták ismertetését. De ugyanazzal az őszinteséggel, mint a nemzeti gazdálkodás egyéb területein, a pénzgazdálkodás területén is nyíltan szakítani kell idejétmúlt fikciókkal. Az aranyfedezetnek a jegybankforgalomhoz viszonyított minimális fedezeti kulcsa nyilvánvalóan a boldog békevilág gyakorlati tapasztalatai alapulvételével állapított meg, amikor a pénz értékállósága világszerte annyira átment a köztudatba, hogy nagyobb aranyfedezeti kulcsnak megállapítása feleslegesnek látszott. A háború és az azt követő infláció után azonban azt feltételezni, hogy a békebeli aranyfedezet a bizalmatlanná vált tőkések számára ugyanannyi garanciát nyújt, mint a békében, erős teoretikus tévedés volt, mert az elmúlt néhány év most már mindenki számára kézzelfoghatóvá tette, hogy *még a százszázalékos arany-*

fedezet sem nyújt kellő stabilitást az árra kibocsátott bunkjegy számára az illető országból nagyobbarányú tőkekiáramlás indul meg.

Hogy ma Európa legtöbb államában a törvényes aranyfedezet ellenére a legszigorubb devizakorlátozások állanak tenn, kétségtelenné teszi azt a tételt, hogy nem az aranyfedezet, hanem elsősorban a minden ország pénzrendszerét elsősorban alátámasztó gazdasági helyzet legbiztosabb fedezete az illető ország valutájának. Amint a nemzetközi árucsereforegalomban idejétmult az ugyrevezett világpiacra való hivatkozással az egyéni üzleti összeköttetések teremtése, még fokozottabban idejétmult a pénzforgalomban az a korlát a szabadság, amely egyeseknek, tekintet nélkül az ország gazdasági helyzetére, lehetővé tette, hogy vagyonukat külföldi fizetőeszközre konvertálva kimentessék az országból és ezzel az ország gazdasági életét a legsúlyosabb nehézségekbe sodorják. Mi nem tekintjük átmenetlinek a devizakorlátozásoknak ma európaszerre bevezetett rendszerét, hanem logikus kapcsolatot látunk a nemzeti gazdálkodás egyéb területein érvényesülő kollektív célkitűzések, valamint az ország devizapolitikájának ugyan ezen célok szolgálatába állítása között. Mi a devizapolitikát a nemzeti gazdálkodás integráns részének tekintjük és épp ezért szükségesnek tartjuk annak ami tisztán banktechnikai kezelése helyett az ország vezető gazdasági tényezőiből alakítandó nemzeti gazdálkodást irányító szerv alá rendelését. A pénzgazdálkodás terüetén épp úgy szakítani kell a túlélt elméletek eddigi merev alkalmazásával, mint egyébként a teória épségbentartása mellett a gazdasági erők olymértékű megbénulása jelentkezik, amely gazdasági és szociális katasztrófába viszi az országot.

Mi a defláció jelszavát legalább is ugyanolyan veszedelmesnek tartjuk, mint a gazdasági előrelátás nélkül keresztülvitt inflációt és mindenekelőtt tagadjuk a pénzültika öncélú irányításának lehetőségét függetlenül az ország gazdasági erőinek épségbentartásától vagy fejlesztésétől. A pénzpolitika épp úgy, mint maga a pénz, csak eszköze, szolgálja lehet a termelő gazdasági életnek, de semmiképpen sem vindikálhatja magának azt a jógot, hogy irányítólag determinálja a gazdasági élet alakulását.

Amíg nem tudunk szabadulni a kapitalisztikus gazdasági rendszernek egy önmagát túlélt tudományos dogmáitól és nem térünk rá a nemzeti gazdálkodás minden téren való minél teljesebb keresztülvitelére, addig semmiféle világgazdasági válságelmélettel egy jottát sem változtathatunk a ma csödbe került gazdasági rendszer által megoldatlanul hagyott rengeteg gazdasági és szociális problémán.

T. J.

(Vége)

Charlotte Susa ^{is az} **Waldheim**
^{ártalmatlan}
soványító pasztillát szedi naponta. Meg is látszik alakján!
Kérje orvosa véleményét. Kapható: **Gyógyszertárakban és Drogériákban.** — Dobozonkint: **Lei 115.**

A világ megváltásának

nyitját prédikálja egy aradi
asztalosmester

Proféták járnak szerte a világot, mert utóvégre, ez is egy új, konjunkturális foglalkozási ág ebben a munkanélküli, válságos időben. Mielőtt azonban arra gondolhatna valaki, hogy idegen profétáknak kívánnánk ingyen reklámot csinálni, akik ugyancsak a világválság című árucikkben utaznak, ki kell jelentenünk, hogy nem vagyunk rászorulva a külföldről importált profétákra. Hál'Istennek, ha gyakorlatosan is állunk, de ilyen rosszul még nem! Hiszen Aradon él korunk legnagyobb szabású világmegváltó profétája, amint ez a lentkövetkező sorokból rövidesen ki is derül.

Nincs kevesebbről szó, minthogy Aradon jöttek rá a világ megváltásának egyetlen és csálhatatlan nyitjára. A felfedező nem jár ugyan professzori tógában, nem is kimondott szociológus éppen, sőt még közgazdász sem. De proféta csak lehet a saját hazájában? *Töröcsik* István aradi műbotor-asztalosmester 1932 március hó 18-án, hosszas gondolkodás és megfontolás után az alábbi „*Kiáltvány*“ megfogalmazására szánta el magát:

Felhívás a Világ minden Tudományos Egyeteméhez!

A világ népe; gazdag és szegény, mind szenved ebben a bizonytalan gazdasági krízisben annélkül, hogy tudná azt; hogy miért is kell szenvedni akkor, amikor a föld meg adja: ami a boldogságot és nyugalmat állandosítani lehetne ezen a rövid életű földön!

Egy igaz és tiszta hittem van; hogy ezen a magunk által csinált bajból sokkal könnyebb kijutni, mint ahogyan azt sokan ell sem tudják ma képzelné. Éppen ezért intézem felhívásomat a világ minden tudományos egyeteméhez; mert annak segítségével, hiszem és merem állítani; hogy a világ rémitő helyzetéből föltettlenül ki lehet jutni az alábbiaknál:

En fel fedeztem az Örök mozgó gépet; melyet a Nap ereje hajt. Tisztában vagyok, úgy gazdasági valamint politikai következményivel is!

Ha nem volnék tisztában a gazdasági nagyságával és bi-

Megnyilt a

„**Revü**“ **uriszabóság**

ARAD, Deák Ferenc-u. 15. kapu alatt.

A megszűnt **Sámson Jakab-cég** szabásának, **Csont Sándor** vezetésével készülnek a legujabb szabású ruhák. Pontos és szolid kiszolgálás! Elsőrangú munka! Olesó ár!

zonyos politikai következményeivel, úgy sosem áldot volna meg a természet ezen munka telyesítményi energiával!

Az emberi lelkeket meg szabadítom a rozsz és a zsarnok érzéstől s így meg szerettetem Önmagát és a munkát meg becsülni. Ezel meg találta a leg nagyobb gazdaságot: Lelki meg nyugvást!

Politikai okkoknál válik szükségessé, hogy a világ tudományos egyeteme engem segítsen ahoz, hogy a nagy világnak is meg alkossam azt; amit én önmagamnak meg alkottam: Ez már nem az enyém; hanem a Világé.

Ha a világ önmagának valja alkotásomat, ekkor ell mondhatam: hogy ezen munkámmal le raktam a világ béke első követét!!

Felhívásomat Az Erdélyi Élet által hozom nyilvánosságra. Felhívással kapcsolatossan kötezelem magamat; hogy én 1932 Május 1 én Aradon, a Kultur Palotában egy világ Tudományos ki küldötték előtt fel tárom gépem minden titokzatosságát. Ennél fogva minden Ország képviseltese magát 4—5 ki küldöttel.

Arad, 1932. Márczius hó 18 án.

Töröcsik István

Műbutor asztalosmester
Str. N. Oncu 14.

Ezekután mindenki jogos kíváncsisággal várhatja a következményeket, úgy a világra, mint Töröcsik Istvánra nézve. Mi ugyan már előre sejtjük, hogy a Világ Tudományos Egyetemeinek Professzori Karai és Rendjei már eleve is féltékenykedésekkel fogják megnehezíteni Töröcsik István munkáját, de utóvégre, aki az örökmozgó gépet Aradon feltudta találni, az lehet somör, lehet zabügynök, szeszinspektor, vagy sikkasztó, — de az rossz ember nem lehet. Arad nagyközönsége pedig jogos kíváncsisággal várhatja, hogy hogyan és miképen, főleg pedig mikor ülnek össze az aradi Kulturpalotában a világ tudományos kiküldöttéi. Kívánatos lenne, mert legalább fellendítenék Arad idegenforgalmát egy kissé, a jobb fajta valutáktól el is tekintve s mi a bámulóló külföldieknek végre beigazolhatnánk: nem, igazán nem vagyunk rászorulva külföldi importra profétákban. Igaz, hogy nálunk a világválság profétái nem szociológusok, nem természettudósok, sem nem közgazdászok, de legalább becsületes, őszinte és nyíltszívű asztalosmesterek.

Csak az árak olcsók — minőségeink változatlanul jók!

GOLDSTEIN LAJOS

DIVATÁRUHÁZA

Arad, Str. Bratianu (Weitzer János-ucca) 2. Mélyen leszállított árakon nagy választékot nyújtunk kosztüm és kabátujdonságokban. bársonyok, selymek és mosóanyagokban. A hölgy és férfiközönség kedvelt bevásárlási helye.

Goligus János aradi somőr

esete az elmaradt tavasszal

Goligus János esete a leghétköznapibbak, a legérdeklenebbek közül való. Öreg munkás, aki fél országon át kergeti az egyre nehezebben megfogható kenyeret, ami minden embernek legalább betevő falatra kell. Igen ám, de az Astra-gyárban nem indultak meg a munkák olyan értelemben, hogy ott pont a Goligus Jánosra lett volna szükség s így az öreg munka nélkül maradt.

Mit tesz egy tapasztalt munkanélküli, ha eléri a pech...? S ha még hozzá tél van és az árvíz közeledik...? Egyszerű dolog. Befekszik a legközelebbi közegészségügyi intézménybe s ott várja az idők jobbrafordulását.

Emberünknek is sikerült bejutnia az aradmegyei kórházba. Az olyan öreg, kopott jószágnál, mint amilyen a Goligus János, mindig akad egy kis escomptálható betegség. Hol egy arteriosclerosis, hol egy kis visszértágulás, szívbaj, miegymás s az öregekkel rendszerint nincs sok baj, kishelyen is meghúzzák magukat.

Igen ám, csak hogy a számításban egy kis hiba esett. A tavasz elfelejtett pontosan megérkezni március hó 21-ére s lejárt a Goligus betegségének hivatalos határideje is.

— Maga is hazamehet már, öregur! — biztatta a főorvos. Haza is kell már mennie, hiszen mi sem tarthatjuk tovább...!

Hát így következett el a bonyodalom. Goligus János egész délután át törte a fejét, mitévő is legyen, aztán leült a kórházi éjjeliszekevényke mellé és az alábbi levelet intézte a főorvoshoz:

Nagyságos Főorvos ur!

Mely tisztelettel alul írott azon alázatos kérelmemmel bátorkodom Nagyságodék becses színe elé já-

Arcbőre ápolására csak a Kárpáti Benzoe készítményeket használja! A szél által kifujt, zsiros és érdes arcbőrt bársonyos hamvassá teszi a

Kárpáti Benzoe creme

szeplők, májfoltok és pattanások ellen biztos hatású a

Kárpáti Benzoe pomada

ezek mellé használja a tulzsirozott kitünő gyógyhatású

Kárpáti Benzoe szappant

Minden drogériában és parfümériában kapható.

rulni miszerint a kórházból való távozásomra nézve, egy heti halasztást adni kegyeskedjék.

Mely alázatos kérelmem támogatására szabad legyen fel említenem, hogy mivel *munka nélkül* vagyok *lakásom nincs* Aradon nem tartozkadhatom *gyalog indulom* Kolozsvára hol remélek elhejjezkedést találni.

Fenti kérelmemet egy hét leforgása alatt *az idő jobban meg enyhülve, az ország ut járhatóbb lesz, és szív bajom is jobban enyhülni fog.*

Igaz hogy nagyon szépen javultam a a vér mind ki ment, a láb csont sem fáj ugy, De azt hiszem Nagyságodék is be láthatják azt hogy szív bajom jelenlegi stádiumában nem éppen tanácsos pár száz kilométer utra indulni.

Ben foglalt alázatos kérelmem meg halgatásáért, felsorolt nyomos indokaim meg szíveléséért a legnagyobb alázattal esedezve,

maradtam legmélyebb tisztelettel

Golpus János

Kinek ne esne meg a szive az ilyen leveleken...? Bizony számos ember virrasztja a végnélkülinek látszó tél végét az aradi közegészségügyi intézmények fehér betegszobái mögött, várva, hogy mikor mulik el odakünn a szegénység betegsége, a nyomoruság...? Számos Golpus János lesi remegve, hogy hát hogyan is lesz nemsokára tovább...? Mi eltesszük a levelét, kultúrtörténeti dokumentumnak, anno 1932, árvizeknek és világválságoknak idején. Amikor a szegény ember életét egyik téltől a másikig kórházi betegágyakban mentette meg a reménytelen jövődjé számára.

Bárki meggyőződhet, hogy az Aradi Butorkészítő Iparosok Szövetkezetében

(v. Atzél Péter-uca a színházpénztárral szemben) — a legkényesebb izlést is kielégítő, művésziesen szép, garantáltan elsőrendű kivitelű butorok kaphatók,

soha nem létezett olcsó árakban!!

Két levél sir a szerkesztőhöz az elrabolt férjéről és a csábító szeladonokról

Tul minden anyagi csődön, tul a leszállított életigényekről és az igazi, már le sem fokozható nyomorult tengődésből összeállított válságon, utóbbi időben megint ijeszítően előtérbe nyomult azoknak a száma, akik szomorú házaseletükből rimánkodnak tanácsért, vigasztalásért, utmutatásért. Talán nem is képzelik, hogy életük leplezetlen feltárásával milyen elrémitő világképet festenek, — mert hiszen nem szórványos jelenségek ezek a vallomások, hanem itt is, ott is látható, csak apró árnyalatokban eltérő belső tragédiák. És tanácsot adni szinte lehetetlen, — mert soha nem az fordul tanácsért, aki felidézte, tehát meg is változtathatná a helyzetet, hanem az, aki kifosztott életében egyet még mindig meg akar védelmezni: aki ragaszkodik Isten előtt elmondott esküjéhez.

Nem szabad igazságtalannak lennünk, nem lehet férfiakra vagy nőkre tolnunk a felelősséget. Még csak számarányokban sem lehetne kifejezni: *több férfinak okoz-e az elkerülhetetlennek látszó válás fájdalmat, mint nőnek.* Mikor már azt hisszük, hogy valamelyik része kedvező eltolódás állott be, sokszorosán rácafol néhány újabb szenvedés megmutatása és a kijátszott felek ellenképe.

Egyik levélben tisztaéletű, asszony, minta anyja írja:

„Lelki bánatunk mellé szegődik a gond, gyermekeink bizonytalan jövőjének tudata, mert jó urunkat egy őrizetlen pillanatban elragadta tőlünk valaki és nincs többé visszatérés. Vajjon mit tehetünk mi, „megunt“ feleségek, többgyermekes anyák? Hiszen, mi otthon sokszor három gyermeket ápolunk egyszerre s napokig nem jutunk tükör elé sem, hogy külsőnket ellenőrizhessük, mert kis angyalaink lélekzetét lesve még arra is kell gondolnunk, hogy urunkat rendes ebédrel, tiszta lakással és „nyugodt“ arccal fogadjuk.

Ezalatt ráérő asszonyok, gondosan kiszépitett teremtések alattomos támadásai ejtik törbe gyermekeink apját, azt a férfit, aki *nekünk* mindenünk s a mi urunk nem érzi meg, hogy csak tárcája ellen irányul minden hódítási kísérletük. Mit tehetnénk mi e lelkiismeretlen teremtések ellen, — kik

Május elsején megszűnik Hirsch Jenő aradi ékszerész üzlete. Sajnálattal regisztráljuk ezt a szomorú gazdasági hirt, annál is inkább, mert egy becslésre méltó, komoly kereskedő határozta el magát üzletének likvidálására. A napról-napra kilátástalanabb helyzet, ezzel szemben az állandóan szaporodó kiadások készítették elhatározására, melynek következtében teljesen kiárusítja áruraktárát. Az izléssel és a szakértelemmel összeállított arany és ezüsttárgyak saját árban, sőt veszteséggel vannak felvéve a likvidációs kalkulációba, hogy rövid idő alatt véget érjen ez a sajnálatos aktus. A vásárló közönségnek most megint alkalma van szokatlanul olcsón hozzájutni szükségleteihez.

tekintet nélkül családi állapotukra, szabadon garázdálkodnak, — hogy elérjük méltó büntetésüket és ők legyenek a társadalom igazi számkivetettjei? Ó, asszonyom megértik-e mire céloznak szavaim? Átérik-e, hogy nem csak magamért, de sok hasonló sorsu asszonytestvéremért szólok Önökhöz. Minket szent anyaságunk teljesen leköt s csak lopva marad alkalmunk egy kis szórakozásra, magunkkal törődésre. Azt hiszem, ha az újságok nemcsak a mi részünkre, de a férfiak részére is nyitnának rovatot, melyek időközönként rávilágítanának ezekre a kérdésekre, sok férfi ráeszmélne önmagára s más szemmel nézne a démonok ruzsos kigyózó, raffinált seregére.

Sok férfi olyan mint a gyermek: könnyen vezethető. S ha akad egy-két „jóbarát“, aki bebizonyítja neki, hogy „unalmas“ otthon, hamarosan lépre is kerül, A ráérő nők társaságában azután nem lát gondot, nem gátolják, ha költekeznek, nem kéri egészsége érdekében óvatosságra, — ott minden jó van mert nincs gyermek, aki a jövőt igényeli és elvárja, hogy tehetségéhez mért nevelést adjanak neki. Ott csak a pillanat öröméért ügyeskednek, kedveskednek s ha kifosztották a léprecsalt szerencsétlent, tovább libegnek üdés és elbűvölőn, vagy ha anyagilag még várhatnak tőle valamit, elszakítják családjától és elvételik magukat vele. De mi lesz a gyermekekkel? Mi lesz a szinte megbénított anyával? Hígyje el, szerkesztő ur, meg kellene mozdulnunk, össze kellene fognunk és harcolni kellene ez ellen a járvány ellen!“

Ugye, ugylátszik, hogy csakugyan a hiszékeny férfiak s más férjét elvenni szándékozó asszonyok ellen kellene indítani társadalmi bojkottot? De mindjárt mellé tehetjük egy férfi sorsát is:

„Azt hittem, hogy hűségem, becsületes munkám, igaz szerelmem le tudja kötni az asszonyomat. Nem így történt. A hűségemet nem is kívánja, sőt gunyt üz belőle, egy hó-

TRAVIATA

VERDI-OPERA III-ik felvonása.

Két ember a bányában, drámai jelenet. Zenekari hangverseny husvét hétfőn este 9 órakor az **IPAROS-OTTHONBAN**. Műsor után tánc!

FICK

legolcsóbban fest-tisztít
tavaszi feltöket és ruhákat,
gallérokat legszebben fényez

Str. Barițiu 14. Fióközlet a Lutheránus templommal szemben.

HUSVÉTI CSOKOLÁDÉ NYULAK és TOJÁSOK

a legjobb kivitelben legolcsóbb árban kaphatók a

Csokoládé Király

cégnél Str. Mețianu 11 (Forray-uca) és Tosca cukorka üzletben Buř-Reg. Ferdinand. No. 31 Bajormaláta cukorka szilánkok 10 deka 8 Lei.

napi munkám bére felcsigázott igényei kielégítésére öt napra sem volna elegendő. A szerelem nem kell neki, — józan vagyok és látom, hogy sem az enyém, sem a másé nem kell neki. Elsején hazavitt fizetéséből mindig megvette azt, amit egy hónap alatt barátnőköm és kirakatokból megkívánt s nem törődött azzal, hogy jut-e csak tizedikéig is rendes kosztra. Emellett — bár ismétlem, ismerem, mennyire nem hajlandó igazi áldozatot hozni valakiért, még a felszarvazottság látszatába is belekevert már. Pedig sokkal önzőbb annál, hogy kiszolgáltassa magát valakinek. Neki a hódolat kell, a látszata annak, hogy neki van valakije, rajtam kívül is van nem is egy.

Természetesen mindig a leggazdagabb, legjobban öltözött vagy más nő által legjobban lekötöttnek tartott férfit szemeli ki. Az a szomorú, hogy akadnak férfiak, nemcsak nőtlenek, de családapák is, akik szívesen hámjába fogják magukat. S míg a mi szomorú családi életünket már csak az én esküm tartja össze, gondtalanul és veszedelmet nem látva halad a maga bűnös útján, anélkül, hogy igazi, törvényekbe ütköző bünt elkövetne. Adjon tanácsot kérem: hogyan lehetne észretéritenni. Azt előre megmondom, hogy gyermekről hallani sem akar. Talán, ha egy ugynevezett „barátom“ be nem kerül az életünkbe s „fel nem ébreszti“ érdekes szépségére, amelyet kár egy családi élet keretében elkoptatni, a mi sorunk is más lett volna. Idejében megérkező gyermekünk megmentette volna a szerencsétlent, — így már csak terhet jelentene számára.

Hogyan lehetne itt igazságot tenni? Hiszen, szinte fogaskerekerek módjára egészíti ki egymást ez a két levél és az a sok levél, amely mostanában ezt a problémát tárja fel. Hü-

Alex. REUSZ Sándor

Arad, Bul. Reg. Ferd. No. 33 Tel. 141. Alapított 1895.

Temesvári Serfözde R. T. Királyi udvari szállító Románia legnagyobb és legmodernebb sörgyárnak vezérképviselője. — Tavaszi különlegességek: Casino, Corvin Record-Speciala, English Porter — Bor- és pálinkanagyraktár. Asztali és fajbor. Gyümölcspálinkák. Rum. Likörök. o—o

Műjéggyárak és hűsítőtelepek — Állandóan kapható friss, teljesen kifagyasztott egészséges műjég. Vidékre teherautó szállítás. Legjobb minőség! Legolcsóbb árak! Legpontosabb kiszolgálás!

Autóhengerek furását
amerikai gépekkel hengerenként 200 lejért vállalja
A. KÁLMÁN, Autó- és Motorabteilung Arad.

ségéről felejtkező asszony és férfi, csábító barátnő és barát... Nem, nem lehet azt mondani: férfiak a bűnösök, — de éppen olyan kevésbé azt is, hogy a nők. És mégis... Valami orvosságot kell találni, mert különben a könnyelműség és lelkiismeretlenség áldozata lesz a család, az otthon. Ahogy újra elolvassom a leirt sorokat, szinte érzem is, a megoldás lehetőségét. Nem ezekben az esetekben.

Itt csak az segít, ha a házastársaknak maga a jó Isten ad hatalmat, erőt vagy valami kivételes alkalmat, hogy magukra eszméltsék a vesztébe rohanókat. De más házasságoknak, új házasságoknak kell ezután maradandóbb alapra épülniök. S ez az alap: az egymás kölcsönös kiismerése. *Elsietett estkvők, türelmetlenül és elvakult szerelemben elfutó mátkahetek az okai annak, hogy az emberek csak akkor eszmélnek rá házatársuk igazi formájára, mikor már minden késő.* Ha nem így volna, nem lenne ez a sok, alig várt házasságkötés és még hűséges asszonya a második számu levél gyermek után vágyó férfiával, míg a két pillangótermészet egymás köreit nem zavarva, ha nem is boldog, de legalább egymás mellett futó életet élhetne, a „ki-ki a maga módja szerint“ szomorú elmélete alapján. Így csak azt remélhetjük, hogy az isteni irtalom erőcebb a mi elképzelésünknel és elhozza számukra azt az órát, mikor otthonukba megtérő házastársuknak örülhetnek.

Sürgős revizióra szorul az ország villamosítási törvénye

Egyre szélesebb körök érdeklődését keltik fel az ország villamosítására vonatkozó problémák. Fölösleges sok szót vesztegetni arra, hogy ez egész természetes, hiszen arról van szó, hogy *energia-ellátásunk kérdését rendezzük, vagy a meglevő szerződéseket és villamosítási törvényt revidiáljuk s évtizedekre rögzítsünk meg olyan helyzetet, amely döntő lehet termelésünk jövőjére.* Az ellen nincs és nem is lehet

Kombine= Hálóing=
modern kivitel, **RUTTKAY & BOTYE** C E G
— olcsó ár, A R A D

Országszerte elismert kellemes szórakozóhely az aradi

Városi kávéház

Leszállított árak. Elsőrendű kiszolgálás.

Elkülönített játékterem. Szeparált bridge-szalón. Estéknént parkettánc. Aradváros közönségének évtizedek óta megszokott találkozóhelye

kifogásunk, hogy az áramfejlesztés és értékesítés magánvállalkozásra bizassék, ámde kizárólag abban az esetben, ha pontosan elkészítik az ország villamosításának egész tervét, a fokozatos fejlesztésnek gazdaságilag megokolt programját, s már eleve szabályozzák az áramszolgáltatás rendjét, de egyuttal az áram árának olyan megszabását is, mely a világítást illetőleg nem szaporítja a háztartási költségeket, s másrészt nem veszélyezteti termelésünk versenyképességét.

A megoldatlan kérdések egész tömege vár tehát rendezésre, mert bármennyire fejlődött is az utóbbi évek alatt az ország villamos-áramtermelése, ahány ház, annyi szokás — felkiáltással kötötték meg a községek és városok a szerződéseket. Az e részben tapasztalható rendszertelenségre és káros tünetekre már alkalmunk volt hivatkozni, anélkül, hogy a felmerülő panaszokat távolról is kimerítettük volna. A villamosítási törvény — ha nem is ideális alkotás — de sok tekintetben módot és lehetőséget ad a rendelkezések kiküszöbölésére. Ehhez az szükséges, hogy az irányelvek, melyek mellett az áramszolgáltatás és az áramárak megállapítása történik, szabatosan meg legyenek állapítva, s ne fordulhasson elő semmi körülmények között sem az, hogy egész vidékek, vagy akár egy város vagy község is, ki legyenek szolgáltatva valamely vállalat önkényének. Elvégre, ha üzletileg érthető is, hogy valamely közülettel kötendő szerződésben az egyelőre mutakozó áramhasználat mennyiséghez szabják az áram díjat, gazdaságilag viszont az ilyen eljárás súlyos következményekkel jár, mert a legnagyobb akadály a villamosáram népszerűsítésének, holott minden áramtermelő vállalatnak végeredményben erre kellene törekednie.

Különösen fontos a villamosítás egymást követő és egymásba kapcsolódó részleteinek megállapítása ipari és mezőgazdasági termelésünk szempontjából, mert ezeknek a versenyképességéről van szó. Hogy e részben milyen súlyos hibák történtek, mutatja az áramtermelő-vállalatok állandóan hangoztatott panasza, hogy nem elég számbavehető a fogyasztás. Annyira már nem tudnak tárgyilagosaak lenni e

— Miniszteri döntés szerint kozmetikai specialitás a „Benzoe” krém. Az egészségügyi minisztérium a mai napou 16.556—932 szám alatt a következő határozatát közölte Kárpáti János aradi gyógyszerártulajdonossal: Az egészségügyi miniszter a legfelsőbb közegészségügyi tanács, valamint a gyógyszerész kémiai bizottság véleménye alapján a „Benzoe Crem” nevű kozmetikai specialitást Kárpáti János részére 1568—932 szám alatt jóváhagyta, azzal a megjegyzéssel, hogy a „Benzoe Crem” kozmetikai specialitás gyártására és forgalomba hozatalára kizárólagos joggal Kárpáti János aradi gyógyszerártulajdonos bír. Az ez ellen vétőket az egészségügyi törvény 424. szakasza alapján büntetik.

vállalatok, hogy ezt a helyzetet önmaguknak tulajdonítanák, mert nincs érzékük ahhoz, hogy egyes vidékek, városok, vagy községek gazdaságpolitikai helyzetét vizsgálják meg, midőn az árak megállapításáról szó van. Oly nagyjelentőségű szempont ez, hogy ennek rendezése, illetve az erre vonatkozó törvény revíziója a kereskedelmi minisztérium egyik legfontosabb és legsürgősebb feladata volna.

A LOMÁSI

május elsején Bucurestibe költözik

A Lomási Erdőipar Rt. részéről már régebben felmerült az a terv, hogy végleg a fővárosba tegye át aradi székhelyét. Ez a praktikus gondolat mindenesetre sok költség megkíméléssel kecsegteti a vállalati vezetőket, akik amugy is sokat költöttek bukaresti utazásokra.

Az Erdélyi Élet értesülése szerint Kemény György, a romániai központ ügyvezető igazgatója a napokban érkezett vissza elnökgazgatójának budapesti temetéséről. Ez alkalommal közvetlenül érintkezett a Nasci Union Bois külföldi érdekeltségeinek több vezetőjével. Az érdekelt személyiségek körében olyértelmű vélemény alakult ki, hogy valóban a leghelyesebb, ha a Lomási Erdőipar Rt. likvidálja az eddigi aradi központot és Bucurestibe költözik, ahol mártöbb mint egy éve amugy is működik egy központi jellegű expozitura. Az érdekes fordulattal kapcsolatosan illetékes helyen az alábbiakat sikerült megtudnunk:

— A Lomási Erdőipar Rt. Univerzitatii Bucuresti informátorunk — valóban véglegesen leköltözik Bucurestibe és lehetőleg likvidálja erdélyi érdekeltségeit. Főleg az aradi vonatkozások likvidálása vált aktuálissá azóta, amióta Kemény György igazgató visszaérkezett. A vállalat vezetősége már a költözés dátumát is pontosan fixirozta. Az egykor nagy apparátussal rendelkező központ május hó elsején hagyja el Aradot, mivel az új lakbértörvény erre kedvezményes lehetőséget biztosított számára.

— A vállalat fontosabb jelentőségű könyveinek leszállítását már a husvéti ünnepek után megkezdik. A költözködés fokozatos módon fog lebonyolódni, úgyhogy nem fogja technikailag sem érinteni a Lomási Erdőipar Rt. ügymenetét. Szó van még arról, hogy a költözködés után működjék-e még egy kis iroda, mely továbbra is intézné a függőben maradt ügyeket. Ennek a felállítását azonban a még kialakulásra váró körülményektől teszik függővé. A nélkülözhetetlen tisztviselőket természetesen magával viszi a vállalat Bucurestibe, erre vonatkozólag már történtek intézkedések. A feleslegessé vált alkalmazotaknak felmondanak s megkapják törvényes járandóságukat.

A Lomási Erdőipar Rt. bekövetkező végleges elköltözése mindenesetre érzékenyen érinti Arad gazdasági életét és épen ezért nagy érdeklődés előzi meg azt a hivatalos közleményt, melyet a vállalat a napokban hoz nyilvánosságra a lapok útján.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Clive Brook, a „Shanghai-express“ főszereplője
Az aradvárosi mozgószínházak slágerműsorából

Robinson

Kezdődött pedig ez a történet abban az időben, amidőn a ház nagyobbik gyermeke olvasni kezdte Robinson történetét és a Ház Ura rendkívül örvendezett az ő szívében, hogy ime, milyen hasznos és léleknevesítő dolgokat fog tanulni az ő fia Defoe Danieltől a Robinson addott emlékü szerzőjétől, ki örök példáját adta e könyvében annak az emberi kitartásnak és telmennynek, amellyel az önnönmagára utait halandó a természet viszonyosságával szemben a helyét megállani képes.

És a nagyobbik gyermek olvasta a Robinsont és azonnal hasznosította is mindazt, amit e nagy műből tanult.

Legelsőben is megtanult hajótörést szenvedni, amely úgy történik, hogy a gyerekszoba parkettje a tenger, amelyen viharban uszik az ágy, mint hajó és az nem is olyan nagy baj, hogy az ágy nem akar hajó gyanánt táncolni a habokon, mert azt kitünően helyettesíteni lehet azzal, hogy az ember ide-oda ugrál az ágyon.

Nem mondom, a vihar ellen védekezni kell. Az ember mindenesetre megcsönkítja az előárbocot, vagyis le kell csavarni az ágyról néha lecsavarható dolgot, de az ember ennek ellenére hajótörést szenved, ami úgy történik, hogy addig kell küzdeni a viharral, amíg az ágy széjjel nem esik.

Na, de azután kiköt az ember a pusztálszigeten, hol Robinson első kincsei három kalap és két felemás cipő voltak. A felemás cipőket hönnyü elin ézni, mert az ember felvesz egy fekete cipőt és egy sárgát azonban a három kalap már nehezebb dolog, pláne, ha az ember egyszerre akarja őket viselni, amire nézve ugyan a Robinsonba nincs határozott utasítás, de a nagyobbik gyermek mindenesetre megpróbálta.

Etkezés gyanánt igazán kitünően alkalmas volt a kétszersült, amely egy nemrégiben lejátászódott gyomorhurut folytán még volt a hazban, de már az a bizonyos rum, amelyet Robinson a kétszersülthöz ivott, kissé keserűnek bizonyult, nem szólva arról, hogy a Kati rendkívüli módon morgott, hogy ugyan ki hányta el a rumosüveg dugóját?

A szárított hussal se nagyon sikerült a do og, mert hiába tette ki az ember a napra, nem akart megszáradni, ellenkezőleg,

Butorát szerezzé be **BARICZ-nál**

Saját készítésü elsőrendü garantált áruk. Üzlet:
PIAȚA AVRAM IANCU 15. Géperőre berendezett
üzem: STR. GH. IONESCU 14. A R A D.

kissé rossz szaga lett neki, ámbár az valószínűleg csak attól volt, hogy eredetileg kecske hus volt előírva, de az véletlenül nem lévén kéznél, libaprólékkal pótoltatott.

A fán való alvást sajnos, nem lehetett végrehajtani, ámbár azt nem is odahaza kísérelte meg a Robinsonjelölt, hanem a parkban, de sajnos, a városi csöszöknek az ilyesmi iránt, rop-pant kevés érzéke van és lekergetik az embert a fáról, mielőtt ott egy kis ide alhatna.

A barlangalapítás ellenben teljes sikerrel járt. Eredetileg az úgy alatt lett volna a barlang, de ez nem bizonyult helyesnek, mert a barlangba Robinson tudvalevőleg létrán mászott fel és így a barlang áthelyeződött a szekrény tetejére, ami egyenesen ideális lett volna, ha az a nyomorult hokkedli, amely a létrát helyeztette, ki nem csuszik az ember alól.

Na, de viszont az igazán nem volt helyes a Szülőktől, hogy nem engedték meg, hogy a Robinson minden egyes nap elteltét rovátkákkal jelölje meg az ajtón. Rovátka nélkül ugyanis az ember idővel teljesen elveszti a tájékozási képességét és az a vacak naptár, amit a rovátka helyett adtak nem használható, mert a papírba nem is lehet vésní.

A kosárfonás egész jól sikerült volna, mert volt kéznél egy öreg kosár, azt Robinson kitünően kifonta, csak épen a visszafonás nem akart sehogyse összehuzódni, ellenben a faze-kasmesterség tisztán azon hiúsult meg, hogy a Kati nem engedte meg, hogy az ember sarat tegyen be a gázsparherdbe, hiába magyarázta neki az ember, hogy az ilyesmi milyen hasznos

Arpát azonban sajnos nem lehetett ültetni, csupán rizst. Egyelőre még nem kelt ki, de Robinson úgy számítja hogy körülbelül négy hét múlva fogja learatni a termést. Persze ép úgy, mint az igazi Robinson, karddal, de esetleg talán egy konyhakés is jó lesz.

Addig is buza és kukoricaszemeket tör össze mozsárban, vízzel felelereszi, aztán kér egy darab kenyeret és megeszti. Ugyanígy viselkedik a lámpakészítéssel szemben, amely kitünően sikerült, mert egy kis skatulyában zsirt vett a Robinson, abba egy madzagot bélnék, sőt meg is gyújtotta volna, de azt a Szülők ellenezték, így tehát arra kénytelenítették, hogy valahányszor a barlangban világítani akar, előveszi a Robinson-lámpát és óvatosságból mindenesetre meggyújtja a villanyt.

Általában véve: egyes dolgokat kénytelen az ember helyettesíteni. Mondjuk ott van mindjárt a kecskebőrnadrág, amely átmenetig megoldhatatlan, mert a Robinsonjelölt által lakott vidéken rendkívül ritkán legelészik egy-egy vadkecske és kizárólag ez az oka annak is, hogy nem lehet őt megszelidíteni és kéz-ből etetni. A többi állatfajok pedig a kézről való táplálás iránt bizonyos érthetetlen ellenszenvvel viselkednek, mondjuk, ott volt mindjárt az a pár csirke, amelyeket a Kati vasárnapi ebédre vásárolt a piacon, tessék képzelni, a világ minden kincséért se akartak kézről enni, nahát igazán, az ember nem is hinné, hogy egy olyan vad kecskénél mennyivel vadabb egy szelid csirke.

Nem szólva arról, hogy azt lehetett ugyan érni velük, hogy

ráüljenek az ember válára, mint az igazi Robinsonéra a papagály, de viszont odafönt a vállon olyan dolgokat műveltek hogy az embernek gyorsan másik bluzt kellett felvenni.

Sokkal érdekesebb és szinesebb kezdett azonban lenni a Robinson-élet abban a pillanatban, amint a Robinsonjelölt az első lábnymot felfedezte a Szigeten. Direkt belemártotta a lábát a fürdőkádba és a parkettre nyomta azt, csakhogy alkalmas lábnymot készítsen magának, na, de meg kell hagyni, hogy ez a kísérlet kitünően sikerült, már csak annál inkább is, mert e pillanattól kezdve vonult be a dologba a kisebbik gyermek is, mint Péntek, a fekete vad. És itt se lehet eléggé kárhozhatni a Szülők szükkeblüségét, akik nem akarták tűrni, hogy Péntek a stilszerűség kedvéért feketére mázoltassék, még egyszerű, ártalmatlan vízfestékekkel se.

Péntekkel különben is a legnagyobb bajok voltak. Az igazi Péntek ugyanis könnyen le volt szoktatható az emberhusevésről, mert már előzőleg rá volt szokva. Azonban a kisebbik gyermeket előbb rá kellett volna szoktatni, hogy aztán leszokjon. De nem akart rászokni, habár nem is igazi embert kellett volna ennie, hanem csak egy egész kis gilisztát.

Egyébként azonban kitünő Péntek volt. Hajlandó volt kézzel enni, rá nem illő ruhákba öltözködni, habár azt igazán elengedte volna a Ház Ura, hogy az új zsakett nadrágjában Péntek végigcsusszon a Sziget parketjén. Ugyanis csuszni kellett neki, mert Robinson ragaszkodott ahhoz, hogy Péntek húsége jeléül rá engedje tenni a nyakára a Robinson lábát.

És most olvassa a nagyobbik gyermek a Robinson tovább és éppen ott tart, ahol kúséges Péntekje segélyével elkergetik a Szigetről Greniczter Pistit, aki ugyan eddig barátja volt a háznak, de most átmenetileg kannibáloknak lett kinevezve.

Csak egytől fél a Ház Ura mostanában. Attól a pillanattól, amidőn Robinson és Péntek felfogják találni Péntek apját, Csütörtököt. A Ház Ura ugyanis szerencsétlenségre azonos Péntek apjával és már előre fél ama kötelességektől, amelyeket Defoe Dániel fantáziája az ő számára kieszeit Ennélfogva jelenleg azon töri a fejét, hogy miként lehetne addig a Robinsont a nagyobbik gyermek szekrényéből valahogy eltávolítani.

Mert gyönyörűséges olvasmány az a Robinson, hasznos is roppantul, de tudja a jó Isten, valahogy mégis...

**HATÓSÁGILAG
ENGEDÉLYEZETT**

VÉGKIÁRUSÍTÁS

„MERCANTIL“
szőnyeg- és divatáruházban
Arad, B. Reg. Maria 18.

Színház és Film Élet

Intimitások a legendás Hollywood életéből

Írta: Umberto Colombini

Az Erdélyi Élet folytatásos közleménye

(Folytatás)

De képtelenség azt hinni, hogy ez a jövőben is így lesz. A hangosfilm kezdi már lassankint kiképezni a maga új gárdáját, ami nem is nehéz feladat, ha azt vesszük, hogy a film-

gyárak igazgatóinak milyen óriási emberanyag áll rendelkezésükre, amelyből kedvükre válogathatnak. Hiszen Hollywood úgy vonzza az álmódó bolondok ezreit, tizezreit, mint gyertyaláng a lepkét.

A film régi híres csillagai közül Corinne Griffith volt az első, aki elhagyta Moziország fővárosát. Kár érte, mert egyike volt a legfinomabb és legrokonszenvesebb művésznőknek.

Tehát nem láthatjuk többé a fehér vásznon a szelid Corinne szép és komoly arcát . . .

Nyolc esztendeig filmezett. Nagy sikerei voltak. A hangosfilm kettétörte karrierjét.

Lionel Barrymore, aki testvérevel John Barrymore-val új filmet készít a Metronál. Címe: Arseue Lupin

A „Trafalgar“-ban még főszerpet játszott, de az a szép hang, amely megszólalt, ha Corinnének beszélnie kellett, nem az ő hangja volt. És Corinne, mint afféle lelkiismeretes művésznő, belátta, hogy ez nem komoly dolog. Így nem játszhat tovább.

Hangja nem alkalmas arra, hogy filmre fotografálják? Akkor hát jobb, ha elmegy. visszavonul, hadd felejtse el. És alig hogy elhatározta ezt, el is utazott rögtön Hollywoodból. Elment, hogy soha többé vissza ne térjen.

Soha többé! A mi szentimentális európai szívünk összeszorul erre a kegyetlen szóra. De Corinne bizonyára nem sokáig busult azon, hogy el kell távoznia egykori dicsősége színhelyéről. Talán néhány könnyet is ejtett, de aztán győzött a pompás yankee temperamentum, az amerikai természet, amely nem enged a szentimentalizmusnak, még akkor sem, ha titokban . . . de hiszen

Joan Crawford, Metro-sztár. Legkezelebbi filmje: Tánc az örvény felett

Foto: M. G. M.

ezt ugysem szabad bevallani. Gondoljuk inkább, hogy Corinne könnyü szívvel ment el . . .

Hollywoodban, nyolcesztendőös film-multja alatt rengeteg pénzt keresett. A sok millió dollár legalább arra jó, hogy könnyebben essék felejteni. Elfelejteni a szép multat, amelynek emléke néha mintha lerázhatatlan bilincsbe verné az ember lelkét. De akinek erős az akarata, ezeket a bilincseket is szét tudja törölni. És idővel talán újra megtanul mosolyogni.

JOHN GILBERT

akinek legközelebbi filmje: Páris fantomja, melyben 4 szerepet játszik. F: M. G. M.

Majd néhány esztendő múlva, ha abban a kis városban, ahol Corinne éledgél, megpillantják az uccán magas, karcsu, komoly, sötét ruhába öltözött alakját és a kíváncsiak kitéríték kérdeztetik, a jól értesültek ezt felelik:

— Az a hölgy? Oh, nagyon jószívü, kedves és finom dáma! A szegények jó anygala, mindig csak jótékonykodással foglalkozik.

Corinne . . . mint a szegények anygala. Nem tragikus ez? És nem komikus?

Tragikomikus, mint minden, ami Hollywooddal valamiféle vonatkozásban van. Sokan elmentek tehát, sokan elmennek még majd ezután is. Vajjon kik azok és honnan jöttek, akik a hangosfilm ellenére is megőrzik népszerűségüket?

Hogy honnan jöttek? Többnyire a szinpadról, ahol több esztendeig játszottak, mielőtt filmezni kezdtek volna, mint például John Gilbert, Valentino szerepkörének örököse, aki sok esztendővel ezelőtt kisebb amerikai városokban színészkedett. Színész volt Ramon Novarro is, valamikor Marion Morgannal együtt vigjátékokban lépett fel most pedig állandóan énekel és nyelveket tanul, hogy filmjeinek különböző nyelvü verzióiban maga játszhasa a főszerepet.

Joan Crawford régebben táncol és Schubert-dalokat énekelt egy newyorki színházban. Buster Keaton tizenhárom esztendeig szinpadi bohózatokban lépett fel és a szinpadról került a filmhez Leila Hyams is. Marion Davies első sikereit a Broadwayn a „Cu Chin Chow”-ban aratta, Charles Kinz, Josephine Dunn és Mary Doran Amerika legnagyobb re-

GAVIN GORDON

uj Metro sztár

F.: M. G. M.

vüszínházának, a Ziegfield Folliesnek tagjai voltak. Nils Asther drámai szerepeket játszott a legelőkelőbb stockholmi színházban. Bessie Love, Edwina Booth, Harry Carey az operettszínpad csillogói voltak.

Conrad Nagel, Lewis Stone és Julia Faye drámai színpadon kezdték pályájukat, akárcsak Greta Garbo. Dennis King és Jeanette MacDonald előbb prózai szerepekben, majd operettben léptek fel.

Ezeknek tehát nem kell félteniük népszerűségüket, hangosfilmen is megállják helyüket. A többiekre annál inkább rájár a rud.

A hangosfilm egyébként nemcsak az egykori bálványokat döntötte le, hanem egyéb változásokat okozott Hollywood éle-

Az aradvárosi mozgósínházak slágermüsorából

tében. Megemlítünk egyet, amely bár nem valami nagyjelentőségű dolog, de annál jellemzőbb.

Mint mindenki tudja, hangosfilmet csak a legtökéletesebben csendben lehet felvenni, a legkisebb zöreij, a leghalkabb nesz is elronthatja a felvételt. Épen ezért a hangos filmgyárak műtermébe felvétel köüben senkisémet teheti be a lábát, akinek nincs ott a helye.

A hangosfilm első idejében óriási figyelmeztető táblákat akasztottak ki minden filmgyár falaira: „Munkaidő alatt idegeknek tilos a belépés. . . A személyzetnek vendégeket fogadni a filmgyár területén szigoruan tilos. . .” Egyszóval minden tilos, lélek az ajtón se be, se ki. . . De hát akkor hogy jussanak be a filmgyárba a kíváncsiskodók?

Hollywoodban rengeteg ember van, aki a tilalom ellenére is be szeretne lopódnai a műtermekbe és ezek a legképtelenebb ötletek segítségével igyekeznek célhoz jutni.

Az egyik nagy filmgyárban például néhány hónap előtt két fiatal hölgy jelentkezett, akik követelték, hogy vezessék őket a reklámfőnökhöz. Felmutatták igazolványukat, amely szerint egyikük a Manchester Guardian, másik a Daily News tudósítója. Bevezették őket a gyárba és miután alaposan végignézték munka előtt és munkaközben az összes műtermeket, a rendezőnek feltűnt az egyik leány zamatos kaliforniai kiejtése és leleplezte az álhirlapírókat, akik persze sose voltak angolok.

A két fiatal hölgy két jókedvű flapper volt, akik Los Angelesből jöttek Hollywoodba, mert legalább egyszer életükben szemtől szembe akarták látni John Gilbert-t.

De ez még semmi. A múlt évben egy autótaxi soffőr egész vagyont keresett azzal, hogy igen ügyesen utánozta a nagy filmgyárak vezető embereinek aláírását. Engedélyeket állított ki nevükben a gyárak látogatására, persze igen borsós áron. Hiába nem leplezik, ma már talán ő is Amerika pénzmágnásai közé tartozhat.

Ilyen furcsa dolgok történnek Moziországban, a hangosfilm forradalma idején.

EPILOGUS

Aki legyőzte Hollywoodot

Elmondtam mindazt, amit egy esztendei hollywoodi tartózkodásom alatt megfigyeltem vagy legalábbis, amit legérdekesebbnek, legjellemzőbbnek találtam. Őszinte képet igyekeztem adni

Moziország fővárosáról, amely valóságos meseváros, — de nem földi paradicsom, mint sokan hiszik. Boldog az, akin nem fog az a babonás varázslat, amellyel Hollywood a hiszékeny emberek egész tömeget édesgeti magához, hogy azután megrontsa, tönkretegye őket. Boldog az olyan okos ember, amilyen Leslie Fenton volt, a fiatal európai színész, akinek lelkét Hollywood nem tudta leigázni, hanem ő győzedelmeskedett Hollywood felett.

De hát ki az a Leslie Fenton? . . . Története nagyon érdekes, érdemes elmondani.

Több mint egy esztendő előtt magastermetű, kedvesarcu, vállalkozó szellemű ír fiú került Hollywoodba, aki nagy tudása, hatalmas irodalmi műveltsége ellenére is kedvet kapott ahhoz, hogy a filmen próbáljon szerencsét.

(Folytatjuk)

ROLAND YOUNG

új Metro-sztár

BCU Cluj Central University Library Cluj

A KULISSZÁK MÖGÖTT

Az „Erdélyi Élet“ színházi tudósítójától

A színházi közönséget, egy idő óta, mintha jobban érdekelné, ami a kulisszák mögött, mint ami a kulisszák előtt lejátózik. Nemcsak az, hogy mi történik a szeszélyes primadonna,

vagy az ünnepestelt hősszerelmes öltözőjében, micsoda veszekedések előznek meg egy diadalmas premiért, hanem az is, hogy milyen a színpad tájéka előadás közben.

A színházi közönségre évezredekig állt az a latin igazság, hogy: mundus vult decipi, ergo decipiat,

— a világ azt akarja, hogy becsapják, tehát be kell csapni; — csak most, a legutóbbi időkben fordult meg a dolog úgy, hogy a színházi közönség nem azt szeretné látni a pénzért, amit mutatnak neki, hanem azt, amit nem mutatnak.

Pedig ez a kíváncsiság rendkívül veszedelmes a színházra nézve, épúgy, mint a közönségre nézve. A színház: illúzió. És aki az illúziók mögött megkeresi a valóságot, helyesebben, aki azt akarja tudni, hogyan készül ez az illúzió, az talán egész életére elveszti hitét benne. Miért menjünk kíváncsiságunkkal a kulisszák mögé, amikor az, ami a kulisszák világában szép és csillogó, nem mögöttük, hanem előttük található? De a közönség, ez az örök gyermek, mégis azt szeretné tudni, mi van a baba belsejében. Előre tudja, hogy a fűrészpor és enyv, de még sem enged a kíváncsiságából, — inkább törjön össze a baba, jelen esetben a színpad varázsa.

Hát kérem, a színház csak a nézőtéren csillog aranytól, puha bársonyoktól, szikrázó csillároktól, — hátul egy sereg lépcső, korhadtan nyikorgó falépcső, kopott és kopogó vaslépcső, csigalépcső, korlát, kötél, deszka, vászon, villamos kapcsolótábla, százféle ajtó, láda, vízvezetéki cső, por és enyvszag. Miért nem hisznek a csodákban és azt szeretnék tudni, hogyan készül a csoda. Ahelyett, hogy szépen tudomásulvennék, hogy a színház csak addig csoda, amíg nem tudja az ember, hogyan készül a varázslat, ami egyébként minden más csodára és varázslatra is áll.

Igaz, az üres színpadban, amikor nem játszanak, nem is próbálnak rajta, még hátulról is van valami titokzatos. Olyan, mint valami varázsló házatája, amikor a varázsló nincs otthon. Az üres és csendes színpad, összes lépcsőivel, köteleivel és egyéb, meglehetősen prózai kellékeivel, határozottan hátborzongató. De nem ez az, amire a közönség kíváncsi. Nem a varázsló házatáját akarja látni, amikor a varázsló nincs otthon, hanem éppen azt, hogy a varázsló hogyan csinálja a varázslatot, magyarul: milyen az, amit nem látni az előadásból, sem pénzért, sem ingyen, legfeljebb bizonyos protekcióval.

Hát ez, kérem, a legkiábrándítóbb dolog a világon.

Vagy talán érdekes az, amikor a naiva, aki a színpadon oly naiv, hogy háromig sem tud számolni, a kulisszák mögött, két jelenése közben a legújabb szenzációs színházi hálószoba

pletykát meséli a naturbusnak, ugyanannak a reflektornak fényében, amely egy perc múlva, mint tengerparti napsugár fogja bearanyozni, amint partnerével, az ifju színésszel a nagy szerelmi jelenetet játssa. Az ifju színésszel, aki ép most káromkodik, mert a szabó egy miliméterrel félrevasalta a nagrágia élet. Vagy érdekes az, hogy a primadonna, aki az öltözőjében sirógörccsöt kapott, mert a szubrett táncszámát megismételtette a közönség, az ő énekszámát azonban nem, — mondom, hogy a primadonna, aki egy pillanat előtt még toporzékolva jelentette ki, hogy nem játszik tovább, az ügyelő csengetésére egy pillanat ezredrésze alatt „beállítja” varázsos mosolyát és ezzel a mű mosollyal, amelyre minden erejével vigyáz, hogy el ne veszítse, lejön öltözőjéből a vaslépcsőn és kilibben a szinpadra, mint édes és tavaszi fuvallat . . . Érdekes ez?

Vagy érdekes, hogy ugyanaz a két ember — drámai hősnő és hősszerelmes — akinek forró és boldogtalan szerelmén egy pillanat előtt még az egész nézőtér bőséges könnyeket ontott, amint a kulisszák mögé lép, folytatja tiz perccel azelőtt megkezdett és közben félbeszakított veszekedését? — érdekes ez? Vagy érdekes, hogy a kis görl, aki mint kecses tündér lebben alá a magasból, egy perccel előbb még ott drukkol a zsinórpadlason: jaj, csak nélsz akad, jön a kötél.

Általában: érdekes, hogy a hangulatos hóésés: apróra vágott papir, melyet marokszámra szór alá a zsinórpadlás egyik munkása, miközben, másik kezével, szalonnát és hagymát vacsorázik; vagy érdekes, hogy az üdítő hegyi levegő, amelynek a diszletekből áradnia kell a nézőtér felé: festék és enyvszag, oly emelyítő, amilyen csak lehet? Nem, mindez nem érdekes.

Ami a színházban érdekes, csak az, hogy ennyi mindentől, ami nem érdekes, sőt közömbös, kiábrándító, szürke, a nézőtér felől szemlélve, mégis kialakul az a hasonlithatatlan varázs, amely a szinpad egyedüli varázsa. Mert a többi: enyv, kóc, pappendekli, veszekedés, hazugság. A színházban ne keressük a valóságot, mert a színház egyedüli valósága: a hazugság. És ha ezt a gyönyörű, színes hazugságot alkotóelemeire bontjuk, ha betekintünk ennek a csillogó hazugságnak kulisszái mögé, semmit sem nyerünk, de mindent elveszithetünk. A színház is azok közül az ég és föld közötti dolgok közül való, amelyekben csak addig hisz az ember, amíg annyit lát belőlük, amennyit megmutatnak neki. Ha az illúzió szép, ne keressük mi van mögötte: egy szürke megismerés sohasem ér fel egy elvesztett színes illúzióval.

Sylvia Sidney,

az „Amerikai tragédia” főszereplője
Az aradvárosi mozgószínházak műsorából

AZ ARADVÁROSI MOZIK

ELŐZETES JELENTÉSE

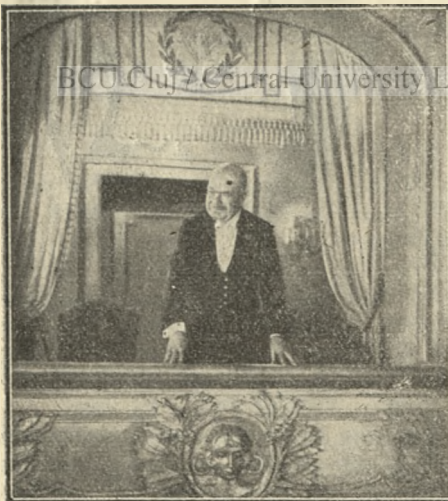
A postásfiu és a huga

„A postásfiu és a huga” régi ismert alapötletéből készült film, viszont ezt a darabot ahány színház, annyi féleképen játszották. A filmben is csak az alapötlet maradt meg, a műkedvelői színpadokról is ismert kedves történetből, hogy a nagytehetségű egyszerű leánykát diadalra segíti a színpadon bátyja, a rettenthetetlen postás. Egyébként teljesen újat kap a néző és hallgató, semmiben nem hasonlósat a régi emlékekhez. Nagyszerű érzékkel nyultak hozzá a témához, remek darabot csináltak belőle, melyben a mese egészen elveszti jelentőségét, ellenben annál inkább uralkodik a moziszerűség ezer és ezer lehetőségére. Százszázalékos németül beszélő film, melyben a legnagyobb szórakoztatók a lehető legsikeresebbek.

Nevetés elejétől végig, Anny Ondra, aki különben is a legjobb e nemben, Vlasta Burian és a remek Koda-Koda, aki ép olyan jó filmszínésznek, mint íróak, gondolkodnak róla,

hogy a publikum ki ne fogjon a kacagtató jele-
netekből. Egészen biztos,
hogy Aradnak még nem
volt ilyen nagyszerű filmje,
lehetek nagyobb attrak-
ciói, talán súlyosabb érté-
kei, de ilyen üde, ilyen
friss, ilyen töretlen humoru
és egészséges dolgot nem
igen láttunk. Anny Ondra
ördögös táncai és egészen
érthetetlen ügyességű bra-
vurjai egyenesen eiképesz-
tőek.

Anny Spatznak két
ideálja van: a színház és
Julian Holt, a szép szín-
igazgató. Mindkettő elér-
hetetlen álom, mert Anny
kis robotoló féreg, aki Sa-
bine Velden, a Rokokó Színház primadonnájának a szobalánya
és tőrnie kell annak szeszélyeit. A Rokokó Színházban most
folynak az új revü próbái, Velden lemondja a főszerepet és
Holt kétségbe van esve, mert a premierig már nem tud helyet-
tesről gondoskodni. Természetesen azért jelentkezik egy csomó
aspiráns, akiket Spatz levélhordó ügyesen elintéz és hugát si-
kerül bejuttatni, aki a próbán megtetszik Holtnak és eljátszatná

Roda-Roda — A postásfiu és a huga
Az aradvárosi mozgósínházak műsorából

vele a főszerepet, ha a revü ismeretlen szerzője is beleegyezne. Hajsza az ismeretlen szerző után, aki nem más, mint a postaügyi miniszter, aki szívesen enged Anny kérésének. Velden közben megtudja, hogy a postaügyi miniszter a revü szerzője és most már ő akarja eljátszani a főszerepet. Gazdag barátját

Anny Ondra — A postásfiu és a huga

Az aradvárosi mozgósínházak műsorából

életében, mert most már Holt is behódol és Spatz áldozan terjeszti k kezeit az ifju pár fölött. De a derék postás is megkapja jutalmát azért, mert a postaügyi miniszternek a darabját megmentette, amit szívből kíván neki minden ismerőse ...!

A bál

Iréne Nemirovsky, az idei szezon egyik legszebb filmjének, a David Golder-nek szerzője, úgy látzik arról akarja meggyőzni az embereket, hogy a pénz, a vagyon, nemcsak, hogy nem boldogít, hanem egyenesen szerencsétlenség. A David Golder gazdagság tragédiája volt, ez a második filmje, a gazdagság tragikomédiája. Címe — magyar elnevezésben — meglehetősen jelentéktelen: A bál, — ez az érdekes, jó film sokkal csábítóbb és főként jellemzőbb címet érdemelt volna.

Vlasta Burian — A postásfiu és a huga

Az aradvárosi mozgósínházak műsorából

Német film, de Párisban készült, amint a történet maga is Párisban játszódik. Nem a David Golder megrázó drámaiságával, inkább a komédia, sőt egyes helyen a zenés vígjáték felé hajolva, egy boldog kispolgári család regényét mondja el a film. A kispolgári boldogságát, amely rögtön hajótörést szenved, amint a pénz aranyzatonyára jut. A szerény és szerény párizsi család, hatalmas vagyonhoz jutva hirtelen, megszédül, elvesziti fejét és már-már a legvégzetesebb tragédia sujt le rájuk, amikor észretérnek és felismerik azt az egyszerű igazságot, hogy a boldogság: a megelégedettségben és a szeretetben lakik, nem pedig a bü nagyvilági életben. Mindezt finoman, szépen, kitűnő színészi tolmácsolásban, a rendezés egy-egy mesteri részletével mondja el a film, melynek egyik főszereplője a Kadett-kisasszonyban feltűnt Dolly Haas.

A film többi főszereplői, Reinhold Schüntzel és Lucie Mannheim szintén igazi, frappáns típusokat adnak és mesteri játékkal, a kitűnő rendezéssel együtt, messze kiemelik a filmet az átlagalkotások tömegéből. Wilhelm Thiele a Benzinkut, Mesék az írózérpről rendezőjének költői szépségű új filmje a Bál. Új filmje minden valószínűség szerint eléri a Benzinkut sikerét. Igaz, hogy a cselekmény majdnem szabályos operett-történet, de ez nem fontos. A döntő tényező az, hogy a szerelmi történetet rendkívül kedvesen játsszák, igen ötletesen és hatásosan rendezték s ami a legfőbb: a fiataltság derűje sugárzik belőle.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A nagy utazás (Die grosse Fahrt)

Körülbelül száz évvel ezelőtt, az Egyesült Államok meghódításnak idején, a Missisipi partjain egy bátor embersereg gyülekezett. Férfiak és asszonyok, a legkülönbözőbb nemzetek tagjai csoportosultak ott, hogy együtt induljanak a vad nyugat felé. Öregek és fiatalok, istenfélők és istentelenek, a népek legjobbjai és salakja, akik készen voltak arra, hogy szembeszálljanak a vadon veszélyeivel az indiánok vérengzéseivel, a sivatag tüző napjával és a hóviharokkal. A kultúra ezen kalandos zászlóvivőiről szól a Fox filmgyár új hangosfilmje, melyet Raoul Walsh rendezett.

A cselekmény központjában egy fiatal pár áll, Ruth Winter, a német kivándorlóleány és Coleman, a vadász, aki mint vezető kíséri a nemzetet. A néző átéli a történések egész kialakulását: az indián törzsek felkelését, elindulásukat a harc ösvényén, a kivándorlók védekezését. Percek alatt, lázas sietséggel készítik el a szekérvárat, kétségbeesetten védekeznek az indiánok ellen. Minden férfi, mint lövész működik, az asszonyok töltik a puskákat, míg a támadást vissza nem verik és az indiánokat vad menekülésre nem készítetik. Megható az elesettek temetése a távoli idegenben. A karaván újra nekiindul, minden akadályon áthatolnak ezek a kivándorlók, nem riadnak attól sem vissza, hogy uttalan utakon, sziklás meredeken kötéllel ereszked-

jenek alá állatokkal és kocsikkal együtt. mert mindig előtük lebeg a cél, melyet el akarnak érni, ahol jobb életet teremthetnek maguknak. Vigasztalan sivár pusztaság, jég és hósvatag, végtelen erdők váltakozva tornyosulnak a haladók útjába. A hatalmas kocsisereg több ezerméter magasságu hegyeken keresztül keres hágót. Dacolnak zivatarral, árvizzel és forgószéllel. csodás hősköltevény, de nem mese, hanem élő valóság.

A felvételek közben huszezer embert foglalkoztatott a rendező, 4300 mértföldnyi utat tettek meg, 1800 szarvasmarha, 1400 ló és egy hatalmas bivalycsorda szerepel a filmen azon a 700 indiánon kívül, akik utolsó hátramaradtjai a vitéz rézbőrű fajnak. A 93 főszereplők közül Theo Shall, Marion Lessing, Ulrich Haupt és Arnold Korff nevét kell megemlitenünk, hogy fogalmat alkothassunk magunknak erről a filmóriásról, melyet hasonlót a Ben-Hur óta nem készítettek.

Sanghai express

A sanghai háboru egyik legizgalmasabb és legaktuálisabb témája a világnak. Csak természetes, hogy a témát nem hagyták kiaknázhatatlanul az amerikai filmesek, s azok közül is elsősorban a Paramount, amely Sanghai express címmel készített igen jól sikerült hangos filmet. A film nem a japán-kinai háborut viszi a közönség elé, hanem azt az érdekes és részleteiben megkapó harcot, amelyet a kínai forradalmi csapatok vívtak évek óta a kínai reguláris katonasággal. A film kiváló rendezőjének, Josef von Sternbergnek azonban az volt a nem is nagyon titkolt szándéka, hogy az érdekes mese mögül állandóan élénkvilanítsa a titokzatos Kinát és még titokzatosabb embereit.

Pekingből indul a Sanghai express. Három napig tart az utazás és a film cselekménye abban a pillanatban fejeződik be, amikor a vonat berobog Sanghaiba. A vonaton, amelynek élete külön szenzációja a filmnek, internacionális utazó közönség, a vonat körül a forrongó, lázas, zászlódiszes, felcifrázott, rejtelmes Kina, a jólétben, a nyomorban, fényben, szennyben, szmókingban, frakkban. egyenruhában, páncélmozdonnyal, katonasággal, forradalmárokkal, intrikákkal, gyilkossággal, kémekkel, — szerelemmel.

Ez a távol keleti színes zürzavar kiteljesedik Sternberg szeniális rendezői keze alatt, az érdekes és tehetséges Marlene Dietrich, Clive Brooke és Anna May Wong játékaival. A Paramount rengeteg dollárt áldozott a gazdag kiállításra, amely ebben a rendezésben és ezeknek a szereplőknek játékaival feltétlen sikerre számíthat.

Kinában dühöng a forradalom. A Sanghai express elhagyta Pekinget és most a forradalomtól átfutott vidékeken száguld keresztül. A vonaton utazik Sanghai Lily, az igéző, szenzációsan szép nő. Ugyancsak a vonaton utazik Donald

Harvey orvoskapitány is. Lily és Donald régen szerették egymást, de ezelőtt öt évvel összevesztek. Azóta Lily nagyon sok férfit ismert, nagyon sok férfinak szerzett boldog perceket, de senkit sem szeretett többé úgy, mint Donaldot. És Donald sem szeretett azóta más asszonyt, dacára annak, hogy a szép asszony életmódja mindég kevesebb állhatóságra ösztökölte.

A fülkében utazik a társadalomból szintén kiközösített Hui Fei, egy előkelő kínai család leánya. Az utasok zerevált magatartása a két nőt közelebb hozza egymáshoz és rövid időn belül szoros barátság fejlődik ki közöttük.

Egy órai ut után a kínai katonák az expressz leállítják és az összes utasok le lesznek tartóztatva. Az egyedüli az utasok között, aki e méltatlan eljárás miatt nem háborodik fel, a kínai Henry Ciang.

A mozdonyvezető kétségbeesett erőfeszítéssel indítja meg az expresszt, ami ugyan sikerül is neki, de a forradalmárok más vonatra ülve üldözőbe veszik a menekülő vonatot és a borzalmas, fekete éjszakában a két vonat őrjítő gyorsasággal száguld a sínpárokra. A katonák lövöldöznek a Shanghai express után, gépfegyver golyói a vonatvezetőket megölik. E pillanattól kezdve az express vezető nélkül rohan tovább, az utasokra a sötétből a gyilkos halál leskelődik. Irtozatos a kétségbeesés. Most az üldözők táborából, a másik vonatról az egyik katonának sikerül merész ugrással az expresszt elérnie és a mozdonyra kuszva megállítja a vonatot.

Az utasok csoportosítva vannak a Kis állomáson és itt meg lesz állapítva, hogy a kínai Henry Ciang a kínai mozgalom vezetője. Ciang táviratot küld Sanghaiba, amelyben tudatja embereivel, hogy a vonaton van Donald Harvey angol kapitány. Egyben az utasok tudomására hozza, hogy csak abban az esetben mehet a vonat feltartóztatás nélkül tovább, ha küldőnce sértetlenül tér vissza. Az ajánlat el lett fogadva és az utasokat zár alá helyezték.

Donald Lilyvel szomszédos helyiségbe lett zárva és így hallja, amikor Ciang a nőnek erkölcsstelen ajánlatot tesz. Lily elutasítja őt, ekkor Ciang erőszakhoz folyamodik, de Donald irtóztatós dőhében az ajtót keresztül töri és az aljas kínait leüti.

E pillanatban érkezik a vonat Ciang emberével. A Sanghai express utasai fülkéibe visszatérhetnek, de Lily észreveszi Donald távollétét és keresésére az állomásra indul. Ciang Donald után érzett rettenetes gyűlöletétől elvakítva véres bosszura készül, de Lily felajánlja neki, hogy a kedvese lesz, ha Donaldot bántatlanul hagyja. Ciang elfogadja az ajánlatot, Donald meg abban a hitben száll fel a vonatra, hogy Lily akar Ciang kedvese lenni.

Hui Fei — a fiatal kínai nő, akivel Lily a vonaton barátságot kötött — meggyilkolja Ciangot és tetét felfedi Donald előtt. Donald ekkor kéri Lilyt, hogy jöjjön vele. Lily — meggyőződve Ciang haláláról — Donalddal megy.

Az express megindul Sanghai felé. Donald közönyös magatartása Lilyvel szemben nem változik, de amikor meggyőződik arról, hogy tévesen ítélkezett, érzelmei újból felülkerekedne és amikor az utasok Sanghaiban leszállnak, köztük már egy kacagó, boldog emberpár van: Donald és Lily.

Inspiráció

Greta Garbo új filmjével szemben eltörpül a világválság ezernyi baja, amely városban behirdették ezt a színjátékot, a közönség tudul a mozikba, hogy a csodálatos aszszony játékában gyönyörködjék. Érthető ez a nagy láz márcsak azért is, mert ennek az új filmnek megvan az előnye, a nemrégiben bemutatott Anna Cristie-vel szemben, hogy a nagyszerű Gretának alkalmat ad modern miliőben, tolettjei seregével hatni. Greta Garbo pedig úgy tudja viselni ruháit, ahogy kivülről senki a világon.

Greta Garbo

A film a párisi Montmartren játszódik, művészek és gazdag emberek világában, ahol az ideális Greta modell és szerető, Yvone — így hívják Greta Garbot a darabban — egyszer csak felfedezi, hogy szíve is van. Akkor történik ez, amikor egy fiatal diákkal ismerkedik meg. A szerelem kilátástalan már első perctől kezdve. Yvonne, aki a szerelem tapasztalt művésznője, eddig úgy váltogatta a szerelmeit, mint a ruháit. A diáknak viszont ő az első szerelme. Ebből a végzetes viszonyból csak bonyodalmak keletkezhetnek, melyek mindkét szerelmezt az örvény szélére juttatják. Ennek a darabnak a levegője egészen szokatlan és eltér minden eddigi filmtől. A buja érzéki káprázat füledt illata árad a néző felé és elfeledtet mindent: válságot, bajt. Amíg ezt a darabot nézzük, nincsen számunkra fontosabb dolog a világon, csak az, hogy Yvonne és André szerelme hogyan ér véget. Greta Garbo művészsége az, ami egy szerelmi történetből mindent ki tud hozni, ami emberi érzés tombolhat a szívek mélyén, megmutatja a női lélek poklát és édenkertjét. Ahogy megváltozik az igazi szerelem hatása alatt és abbahagyja kitarított női hivatását, keserves munkával keresi meg kenyerét, a legnagyobb tehetség képét mutatja. Könnyeket varácsol szemünkbe, amikor kiéhezve vergődik a padlásszoba szűk falai között. Érzéki varázsa azonban ekkor talán még jobban

Férfi és női

ruhaszövegeteket legolcsóbban

STRASSER

divatruházában

szeresheti be, szemben a Lutheránus templommal!

hat, mint a ragyogóan kivágott estélyi ruhákban. Nem csodálkozunk rajta, hogy André-t is újra elbűvöli. A színpad és film egyik művésznője sem tudja ezt utána csinálni. Ha nem ismernénk Greta Garbot, azt hinnénk, hogy ez az asszony hónapokig gyakorolta tükör előtt minden kézmozdulatát, szép fejének tartását, hogy ilyen benső kapcsolatot tudott teremteni azzal az alakkal, akit megszemélyesít. De tudjuk, hogy éppen Greta Garbo az a kivételes tehetségű művésznő, aki nemcsak játsza szerepeit, hanem a felvételek tartamára egészen átalakul és míg a gép előtt áll, vagy mozog, nem magát adja, hanem valósággal éli annak életét, akit ábrázolni akar. Greta Garbo egészen más jellem, mint a szerelmes Yvonne, mégis eltudja hitetni, hogy ő szeret, szeretkezik és szenved a vásznon. Övé a kacagás, övé a könnyek, övé az elveszett lihegés és övé a lemondás bus melankoliája. Ez egyszersmind a titka nagy sikerének, azért nem halványul vonzereje a sex appeales konkurrenciák ellenére sem, ezért ragyog ma is páratlanul a filmművészet csillagai között. „Inspiráció“-ja a leghatalmasabb alkotás, amit tőle láthattunk.

Mosolyország

— A bankmérlegek alapján meg lehet-e állapítani egyes bankokról, hogy tulajdonképpen hogy állnak?

Kohn információt kér Grüntől, mire Schwartz így adja meg az információt:

— Van neki egy milliója, de hogy ez vagyon, vagy adósság, azt nem tudom.

— Tényleg lehetséges volna-e, amit az el-lenzék folyton ordít, hogy Jorgának nincs programja?

Az öreg Kohn egyszer egy fiatal lánnyal moziba ment. Kohn egyideig nyugodtan ül, de egyszerre csak elkezd a kezével ide-oda tapogatózni. A lány végre meguntta és rászólt:

— Mit akar?

Kohn sóhajtott egy nagyot és így szólt:

— Hogy mit akarok, tudom, de nem tudom, amit akarok.

Tragédia-e a szegény feketeszesezekre, hogy tekintélyes birságok címén vissza kell fizetniük a nyereséget?

Egy fiatalember bemegy a drogeriába és 110 lei ára kozmetikai szereket vásárol.

Mikor már elment, észreveszi a segéd, hogy a száz leies hamis. Kétségbeesve rohan a főnökhöz:

— Jaj, főnök ur, szörnyű kár ért bennünket, eladtam

110 leiért kozmetikai szereket és utólag vettem észre, hogy száz leies hamis.

— És a tiz leies? — kérdi a főnök.

— Az valódi.

Na akkor ne jajgasson, nem fizettünk rá az üzletre.

.....

— Hogyan kellene leegyszerűsíteni az állam pénzügyi mérlegét?

Grün, a textilnagykereskedő, ellátogat barátjához, Kohnhoz, akinek szintén textilnagykereskedése van és meglepetve látja, hogy az iroda tele van üzleti könyvekkel.

— Minek az a sok üzleti könyv? — kérdi csodálkozva.

— Mi az, hogy minek, — feleli Kohn — hát nálad nincsenek üzleti könyvek?

— Nincs egy darab sem.

— Hát az hogy lehet?

— Nekem arra nincs szükségem. Ami árut eladtam: az a követelésem és ami árum itthon van: azzal tartozom.

Armatura S. A. R. Arad

Víz- és gőzgázszelvényanyagok. Fémöntvények. Többé Vörösrézfürdőkályhák és alkatrészeinek, kovácsolt vas fürdőttestek és lyukasztott lemezek gyártása. **Ócska**

bronzot, ócska vörösrezet minden mennyiségben veszünk.

NYILTTÉR

E rovatban közöltekért nem vállalunk felelőséget

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința celor interesați, că Primăria Municipiului Arad,

în ziua de 31 Martie 1932, ora 11 a. m.

va ține în biroul Serviciului economic Camera Nr. 59 licitațiunea publică cu oferte închise și sigilate, pentru concesionarea bufetului și garderobei dela teatrul de iarnă pe stagiunea anului 1931/1932, adică până la finea lunii Octombrie 1932.

Oferta se poate face aparte și împreună pentru teatrul de iar-

nă și vară.

Concurenții admiși la licitațiunea vor depune deodată cu oferta în plic separat o garanție de Lei 15.000.— în numărar sau hârtii garantate de Stat, anexându se un borderou prin care să se dovedească proprietatea efectelor.

Caetul de sarcini se poate vedea în camera Nr. 59 a Primăriei între orele 11—1.

Arad, la 18 Martie 1932.

Primăria Municipiului Arad
Nr. 7.433/1932.

H I R S C H J E N Ő

ékszerüzlete megszűnik május 1-én. Raktárát
rendkívül olcsón árusítja. Színházzal szemben

Cipőket legolcsóbban Apponyi Testvéreknél a városházzal szemben

Burza Testvérek Arad

Bul. Reg. Ferdinand 23. Konyhafelszerelési cikkekben, takaréktűzhelyekben, kályhákban, épület és butorvasalásokban, asztalos, lakatos és kovácsszerszámokban állandó nagy raktár.

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ DE
TRANSPORTURI INTERNAȚIONALE

SCHENKER & Comp.

SUCURSALA ARAD.

TELEFON 514.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nagy husvéti vásár!

M. FISCHER

üveg- és porcellán nagyáruházában

Fehér Kereszt-épület

Szép, finom, művészi porcellán
műtárgyakat, praktikus, elsőrendű
minőségű háztartási cikkeket
olcsón csak nálunk vásárolhat!!

**Készleteink megtekintése
nem jár kötelezettséggel!**

Nagy husvéti vásár **Hartmann Kálmán**

ékszerésznél, A R A D Minorita palota, legszebb áruk, legdusabb választék, legolcsóbb árak! :-:

ILLATSZEREK HUSVÉTRA
Parfumeria „APOLLO”
(SCHRODT TESTVÉREK) STR. EMINESCU No. 3.

Autógummi-tömlők ragasztását
gyorsan eszközölheti, ha 50.— Leiért A. K Á L M Á N
Autó & Motorabteilungnál, Aradon vásárol egy doboz kelléket

BUKARESTI megbízások legmegbízhatóbb közismer pont-
tosságu elinté- **KÜNSTLER**
zőhelye csakis
vizum és utazási iroda Arad, Bul. Regina Maria 24.

Az alba- **gróf Majláth** püspöki
iuliai uradalom
borainak ricsinyben eladását meg-
kezdjük. 1 liter Rózsavirág
uccára üvegcsérével 25 Lei.

DACIA
Caférestaurant.

Szaküzlet optikai és finom solingeni aczél-
árakban: beretvák, ollók stb.

K Ö S Z Ö R Ü L D E,
Orthopaed készülékek és műlabak készítése.
Tejnor Ferenc és Tsa
Optikus és késműves. Arad, Piața
Avram Iancu Szabadság-tér No: 21

4 igaz szó

Gyári lerakat:
Weisz Sándor
divatáruháza
ARAD, Strada Brătianu 2
(Minorita palota).

Csak
Segeșvári
Selyem
Jó

**MINDEN HÁZNAK
LEGYEN**

HA NINCSEK - AKKOR VEGYEN!

Hirdessen

az „Erdélyi Élet”-ben!

Vásárolja meg azt a csövet,
amelyre szüksége van, mert
egyenkénti vásárlás esetén is

rádióamatőrök 50% rabatot

élveznek. Minden 'szakület-
ben kapható. Gyári lerakat
és VEZÉRKÉPVISELET:

Hirschmann Károly

A R A D, STRADA GHEORGHE LÁZÁR No. 17.